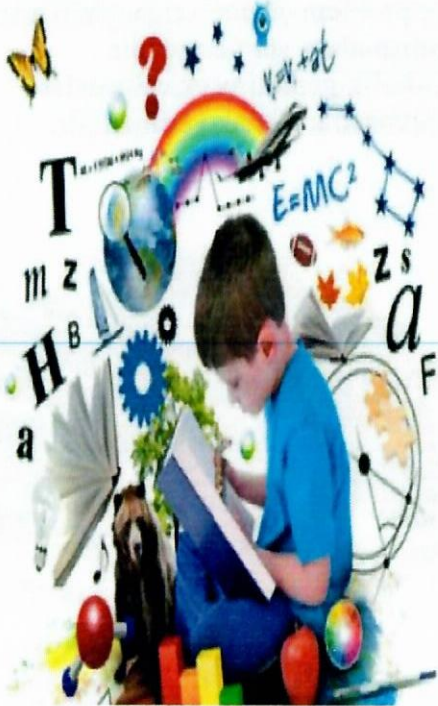

ÖZEL YETENEKLİLİK NEDİR?

Zekâ, yaratıcılık, sanat, spor, liderlik kapasitesi veya akademik alanlarda akranlarına göre üst seviyede performans gösterme durumudur. Özel yeteneklilerin öğrenme yetenekleri, okullardaki genel eğitimin gerektirdiğinin çok üstündedir. Özellikle ilköğretim ve orta öğretim programları bu bireylerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmiş olmadığından ve bundan dolayı da yeteneklerinin tümünü kullanamadıklarından dolayı Üstün zekâlı ve Üstün yetenekli bireylerin, özel eğitim kapsamına alınarak, özel programlar ve özel yetişmiş personel tarafından eğitilmeleri gerekmektedir.

GELİŞİMSEL ÖZELLİKLERİ NELERDİR?

Üstün yetenekli çocukların gelişimsel özellikleri; fiziksel özellikler, bilişsel özellikler ve sosyal özellikler olarak üç başlıkta incelenebilir. Bu özellikler kalıtım yoluyla geçmemektedir. Özelliklerin birçoğu üstün yetenekli çocukların sosyal çevresinde var olan olanaklar ve etkileşimler sonucunda kazanılmaktadır. Üstün yeteneğin gelişmesi, uygun çevresel ortamın ve bu ortamda gerekli eğitimin sağlanması ile mümkün olmaktadır.

Fiziksel Özellikler

Geçmişte, çocukların fiziksel gelişimleriyle üstün yeteneklilik arasında bağlantı kurulmasına karşın, günümüzde, fiziksel gelişim ile üstün yeteneklilik arasında doğrudan bir ilişki kurulamayacağı genel kabul görmektedir. Daha da önemlisi ayırt etme ve tanılamada fiziksel özelliklere ait bir tanılama biçimi kullanılmamaktadır.

PURSAKLAR REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

PURAM

ÖZEL YETENEKLİLİK

Adres: Saray Cumhuriyet Mah. Fatih Sultan Mehmet Cad.No28 Pusaqlar/Ankara

<http://pusaqlarram.meb.k12.tr>

Telefon 03123994523

Fax: 03123994524

BİLİŞSEL ÖZELLİKLERİ

Üstün yetenekli çocuklar;

□ Çok meraklıdır. İlgilendikleri konuya karşı dikkatlerini yoğun bir şekilde yönlendirir. Problem çözme becerileri son derece gelişmiştir (Tucker & Hafenstein, 1997).

□ Neden-sonuç ilişkisi kurarlar. İlgili alanları hakkında detaylı bilgi sahibidirler, bağımsız çalışmayı daha çok tercih ederler (Smutny, 1998).

□ Genelme yapmada, ilişkileri görmede, bilgilerin transferinde yaşlılarından ileri düzeydedirler. Orijinal fikirler geliştirirler, yaratıcıdır (Metin, 1999).

□ Çok hızlı öğrenirler. Duydukları ve gördüklerini uzun zaman belleklerinde tutabilirler.

Kendi sınıf düzeyinin üstünde kitaplar okumaktan hoşlanırlar. Zihinden işlem yapmada çok başarılıdır (Özsoy, Özyürek & Eripek, 1988; Charles, 1992).

□ Rutin ve tekrarlayıcı işlerden hoşlanmazlar. Genellikle okulda karşılaştıkları uyarıcılar onlara yetersiz gelir, dolayısıyla canları çok çabuk sıkılır. Zaman, ölüm vb. soyut kavramların ne demek olduğunu yaşlılarına göre daha çabuk kavrarlar. Oyun kurallarını hemen kavramakta, hatalarından ders almakta, istediklerini yapmak veya yaptırmak için diğerlerini ikna edici fikirler öne sürmektedirler (Porter, 1999)

SOSYAL ÖZELLİKLERİ

Clark (1992) ve Silverman (1994), üstün yetenekli çocukların;

- Gelişmiş ahlaki değerlere sahip,
- Başkalarının duygu ve düşüncelerine karşı hassas,
- Mükemmeliyetçi,
- Beklentileri yüksek,
- İdealist,
- Duygusal derinliği olan,
- Farkındalığı yüksek çocuklar olduğunu belirtmektedirler.

Kaynakça: Öğretmenlerin üstün zekalı öğrencilerin eğitimine yönelik düşünce ve önerileri Esra ALTINTAŞ -Şükrü İLGÜN
Üstün yetenekli çocuklar Ed. Halide İNCEKARA.

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİSİ OLAN ÖĞRETMENE ÖNERİLER NELERDİR?

- 1- Okul içi ve dışı etkinliklere yönlendirilmelidir.
- 2- Çocuğun soruları mutlaka cevaplandırılmalıdır.
- 3- Akademik konular için Resim Müzik ve Beden eğitimi dersleri ihmal edilmemelidir.
- 4- Ders esnasında kitap bilgilerinin yanında deney ve gözlemlere de yer verilmelidir.
- 5- Proje ve drama etkinlikleri yapılmalıdır.
- 6- Öğrencinin kendi yeteneğini kullanma ve geliştirme imkânları tanınmalıdır.
- 7- Öğrencinin başarıları ödüllendirilmeli ve böylece kendine olan güveni artırılacak ve yeni atılımları desteklenmiş olacaktır.
- 8- Öğrencinin potansiyeline uygun ödevler ve problem çözme yeteneğinin artırıcı çalışmalara yer vermelidir.
- 9- Liderlik gerektirecek çalışmalar yapmasına olanak verilmelidir.

